

dosarul nr. 2ra-1492/18

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (judecătorul: C. Vîrlan)

instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (judecătorii: A.Panov, V. Cotorobai, M. Anton)

DECIZIE

26 septembrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătoriai

Iulia Sîrcu
Galina Stratulat
Dumitru Mardari
Nicolae Craiu
Dumitru Visternicean

examinând recursul declarat de Valentin Petca,
în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Întreprinderea
de Stat „Colegiul Național de Viticultură și Vinificație din Chișinău” împotriva
lui Valentin Petca cu privire la încasarea datoriei, evacuarea și compensarea
cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 23 noiembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău, prin
care a fost admisă cererea de apel declarată de către Întreprinderea de Stat
„Colegiul Național de Viticultură și Vinificație din Chișinău” și a fost casată
hotărârea din 19 ianuarie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani fiind
pronunțată o nouă hotărâre,

c o n s t a t ă :

La 17 iunie 2015, Întreprinderea de Stat „Colegiul Național de Viticultură
și Vinificație din Chișinău” (în continuare ÎS „Colegiul Național de Viticultură
și Vinificație din Chișinău”) a depus cerere de chemare în judecată împotriva
lui Valentin Petca cu privire la încasarea datoriei, evacuarea și compensarea
cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a invocat, că Valentin Petca locuiește în căminul nr.2
odaia nr.535 al ÎS „Colegiul Național de Viticultură și Vinificație din Chișinău”
cere i-a fost repartizată cu condiția că va achita plata pentru chirie și serviciile
locativ-comunale.

Potrivit prevederilor art.2 din Regulamentul-cadru privind funcționarea
căminelor din subordinea instituțiilor de învățământ de stat aprobat prin
Hotărârea nr.74 din 25 ianuarie 2007 în limita locurilor disponibile, personalul
didactic titular, încadrat în instituția respectivă, în cazul lipsei unui loc
permanent de trai în localitatea dată, poate beneficia de un loc (cameră) în
căminul pentru studenți.

Reclamanta a specificat, că pentru executarea deciziei Consiliului de administrație al ÎS „Colegiul Național de Viticultură și Vinificație din Chișinău” din 04 iunie 2010 (procesul-verbal nr.2 al ședinței din 04 iunie 2010), s-a dispus modificarea tarifului lunar (integral) pentru chirie și deservirea blocului pentru o odaie, începând cu 01 iulie 2010.

A susținut că, Valentin Petca nu și-a onorat obligațiile, acumulnd o datorie în sumă de 6 980,00 lei.

La 30 ianuarie 2015, ÎS „Colegiul Național de Viticultură și Vinificație din Chișinău” prin somația nr.76 a solicitat pârâtului achitarea benevolă a datoriei, eliberarea odăii în care locuiește, însă acesta a rămas fără efect.

ÎS „Colegiul Național de Viticultură și Vinificație din Chișinău” a solicitat, încasarea datoriei în sumă de 6 980,00 lei, evacuarea lui Valentin Petca din căminul nr.2, odaia nr.535, situat str. Grătiești 3, com. Stăuceni și compensarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 19 ianuarie 2017 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani, acțiunea a fost respinsă.

La 28 februarie 2017, ÎS „Colegiul Național de Viticultură și Vinificație din Chișinău” a depus apel nemotivat, ulterior la 17 mai 2017 apel motivat împotriva hotărârii din 19 ianuarie 2017 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani prin care a solicitat, admiterea apelului, casarea hotărârii instanței de fond cu restituire cauzei la rejudecare.

Prin decizia din 23 noiembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău a fost admis apelul declarat de ÎS „Colegiul Național de Viticultură și Vinificație din Chișinău”, casată hotărârea din 19 ianuarie 2017 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani și emisă o nouă hotărâre prin care acțiunea a fost admisă integral.

S-a încasat din contul lui Valentin Petca în beneficiul ÎS „Colegiul Național de Viticultură și Vinificație din Chișinău” suma datoriei pentru energia termică în mărime de 6980 lei.

S-a evacuat Valentin Petca din odaia nr.535 a căminului nr.2 situat pe str. Grătiești nr.3, com. Stăuceni.

S-a încasat din contul lui Valentin Petca în beneficiul statului taxa de stat în sumă de 202 lei.

La 08 iunie 2018, Valentin Petca a depus recurs împotriva deciziei din 23 noiembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău.

În susținerea recursului a invocat, încălcarea și aplicarea eronată a normelor de drept material, prin faptul că a fost interpretată în mod eronat legea.

Consideră, că instanța de apel a examinat superficial cauza, indicând în decizie părțile care nu au avut calitate procesuală, Casa Națională de Asigurări Sociale și Oficiul Teritorial Ștefan Vodă.

A precizat că, în baza ordinului de repartitie locuiește în căminul nr.2 din str. Grătiești, com. Stăuceni din anul 1991 și odaia nr.535 i-a fost repartizată după divorț cu soția, unde locuiește până în prezent.

A mai menționat că, fiind pensionar și invalid de gradul II nu are posibilitate să închirieze un alt spațiu.

Recurentul Valentin Petca a solicitat, casarea deciziei din 23 noiembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău, cu menținerea hotărârii din 19 ianuarie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră în termen recursul declarat către Valentin Petca împotriva deciziei din 23 noiembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău (f.d.85-90), din următoarele motive.

Instanța de recurs a reținut, că decizia integrală a instanței de apel din 23 noiembrie 2017 a fost expediată în adresa părților la 27 ianuarie 2018, fapt confirmat prin scrisoarea de expediere nr.1195 (f.d.83), însă la materialele cauzei nu există dovada recepționării efective a acesteia de către participanții la proces.

Totodată, recurentul Valentin Petca a susținut în cererea de recurs, că a recepționat decizia instanței de apel la 10 aprilie 2018. (f.d.85)

La 27 iunie 2018, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimatului copia cererii de recurs, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței (f.d.114), însă referință nu a fost depusă, motiv pentru care admisibilitatea recursului s-a dispus în lipsa acesteia.

Prin încheierea din 12 septembrie 2018 a Curții Supreme de Justiție, recursul declarat de către Valentin Petca a fost considerat admisibil și fără a prejudicia fondul a fost dispusă judecarea acestuia de către completul din 5 judecători. (f.d.121)

În conformitate cu art. 441 Codul de procedură civilă, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

În conformitate cu art. 442 alin. (1) Cod de procedură civilă, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

În conformitate cu art. 444 Cod de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Completul din 5 judecători decide asupra oportunității invitării tuturor participanților sau a reprezentanților acestora pentru a se pronunța cu privire la problemele de legalitate invocate în cererea de recurs.

Conform art. 445 alin. (1) lit.g) Cod de procedură civilă instanța după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze decizia instanței de apel, cu pronunțarea unei încheieri de restituire a cererii de apel dacă există temeiurile prevăzute la art. 369 Cod de procedură civilă.

Studiind materialele dosarului în raport cu temeiurile recursului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră, că recursul declarat de Valentin Petca urmează a fi admis, cu casarea deciziei instanței de apel și pronunțarea unei încheieri de restituire a cererii de apel.

După cum denotă materialele cauzei, ÎS „Colegiul Național de Viticultură și Vinificație din Chișinău” a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Valentin Petca solicitând încasarea datoriei în sumă de 6 980,00 lei, evacuarea și repararea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 19 ianuarie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, acțiunea a fost respinsă.

La 28 februarie 2017, ÎS „Colegiul Național de Viticultură și Vinificație din Chișinău” a contestat cu apel nemotivat, ulterior la 17 mai 2017 apel motivat hotărârea primei instanțe, prin care a solicitat, admiterea apelului, casarea hotărârii instanței de fond cu restituire cauzei la rejudecare.

Judecând apelul depus de către ÎS „Colegiul Național de Viticultură și Vinificație din Chișinău” instanța de apel prin decizia din 23 noiembrie 2017 a admis apelul declarat, a casat hotărârea din 19 ianuarie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani și a emis o nouă hotărâre prin care a fost admisă acțiunea integral.

În conformitate cu art. 362 alin. (1) și (3) Cod de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel. Repunerea în termen de apel se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzute de art. 116 CPC.

Conform art. 116 alin. (1) și (3) Cod de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documente respective etc.).

Astfel, instanța de recurs constată că, dispozitivul hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, a fost pronunțat la 19 ianuarie 2017, prin urmare, termenul de 30 zile pentru depunerea cererii de apel, prevăzut de art. 362 alin. (1) Cod de procedură civilă, a expirat la 20 februarie 2017.

Însă, ÎS „Colegiul Național de Viticultură și Vinificație din Chișinău” a depus cererea de apel nemotivată, împotriva hotărârii din 19 ianuarie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, numai la 28 februarie 2017, cu încălcarea evidentă a termenului imperativ de 30 de zile, de la pronunțarea dispozitivului hotărârii, prevăzut expres de art. 362 Cod de procedură civilă.

Totodată, instanța de recurs menționează că, deși dispozitivul hotărârii primei instanțe a fost pronunțat în lipsa reprezentatului ÎS „Colegiul Național de Viticultură și Vinificație din Chișinău”, acest fapt nu influențează, termenul legal de depunere a apelului, prevăzut de art. 362 alin. (1) Cod de procedură civilă.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție subliniază că, ÎS „Colegiul Național de Viticultură și Vinificație din Chișinău” trebuia să întreprindă toate măsurile necesare, după cum sugerează atât jurisprudența CEDO, cât și cea națională, de a proteja drepturile sale de acces la instanță și de a îndeplini actele de procedură în conformitate cu prevederile legale, inclusiv și prin depunerea apelului în termenul legal.

La fel, Colegiul reține că, în conformitate cu art. 116 alin. (1), (3) și (4) Cod de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță.

La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.).

Repunerea în termen nu poate fi dispusă decât în cazul în care partea și-a exercitat dreptul la acțiune înainte de împlinirea termenului de 30 de zile, calculat din ziua, în care a cunoscut sau trebuia să cunoască încetarea motivelor care justifică depășirea termenului de procedură.

Mai mult, Colegiul relevă că, reprezentatul ÎS „Colegiul Național de Viticultură și Vinificație din Chișinău”, nu a solicitat repunerea în termenul de declarare a apelului împotriva hotărârii din 19 ianuarie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, și nu a prezentat probe în confirmarea imposibilității îndeplinirii actului procedural, în interiorul termenului prevăzut de lege.

La fel, în conformitate cu art. 113 alin. (1) din Codul de procedură civilă, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța judecătorească (judecător).

La acest capitol, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de menționat și faptul că exercitarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc decât într-un anumit cadru, prestabilit de legiuitor, cu respectarea anumitor exigențe, cărora li se subsumează și instituirea unor termene, după a căror expirare valorificarea respectivului drept nu mai este posibilă.

Or, prin înaintarea apelului la 28 februarie 2017, recurenta ÎS „Colegiul Național de Viticultură și Vinificație din Chișinău” nu a respectat termenul legal de declarare a apelului, care atrage decăderea apelantei din dreptul de a exercita calea de atac apelul și în consecință, atrage restituirea cererii de apel, ca fiind depus în afara termenului legal.

Colegiul decelează că ÎS „Colegiul Național de Viticultură și Vinificație din Chișinău” avea obligația de a-si exercita drepturile procedurale cu bună credință și în termen, obligație proclamată și în jurisprudența CEDO cu titlu de principiu.

Prin urmare, Colegiul releva ca acțiunile lui ÎS „Colegiul Național de Viticultură și Vinificație din Chișinău” nu constituie decât o denegare a acesteia de a-si respecta obligațiile procedurale, rezultând din prevederile art. 56 alin. (3) și art. 61 alin. (1) CPC, care obligă părțile de a se folosi cu buna-credință de drepturile sale procedurale.

Se menționează că o asemenea soluție este compatibilă cu standardele inserate în textul art. 6 paragraf 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, încuviințarea exercitării unei căi ordinare de atac în urma rămânerii definitive a actului jurisdicțional valabil adoptat în lipsa unor circumstanțe fundamentale și obligatorii, ar însemna de fapt încălcarea principiului securității raporturilor juridice și a drepturilor celorlalte părți la un proces echitabil.

În susținerea opiniei enunțate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție invocă și hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului în speța Melnic contra Moldovei din 14 noiembrie 2006, definitivă din 14 februarie 2007.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că s-a stabilit în mod cert încălcarea normelor de drept procedural de către instanța de apel Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de Valentin Petca, a casa decizia din 23 noiembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău, cu pronunțarea unei noi decizii sub formă de încheiere, prin care a restitui cererea de apel depusă de către ÎS „Colegiul Național de Viticultură și Vinificație din Chișinău”, ca fiind depusă în afara termenului legal.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. g) Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se admite recursul declarat de Valentin Petca.

Se casează decizia din 23 noiembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Întreprinderea de Stat „Colegiul Național de Viticultură și Vinificație din Chișinău” împotriva lui Valentin Petca cu privire la încasarea datoriei, evacuarea și compensarea cheltuielilor de judecată, și se pronunță o nouă decizie sub formă de încheiere prin care:

Se restituie cererea de apel depusă de către Întreprinderea de Stat „Colegiul Național de Viticultură și Vinificație din Chișinău” împotriva hotărârii din 19 ianuarie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecătorul

Iulia Sîrcu

judecătorii

Galina Stratulat

Dumitru Mardari

Nicolae Craiu

Dumitru Visternicean